

Vägen till...

Lokala sjukvårdskrisen hett ämne för cirkeldeltagare i Finspång

Att som patient kommunicera med sin läkare kan som bekant ha sina svårigheter. För människor som har en kronisk sjukdom i sjukvårdskrisens Finspång har eventuella kommunikationsproblem ytterligare en dimension. Här finns nämligen snart inga läkare kvar att kommunicera med. Icke förty så är intresset för Vägen till... stort i den forna bruksorten i Östergötland. Här startade Bengt Löfroth och Margaret "Metan" Andersson, ordförande respektive sekreterare i den lokala Reumatikerföreningen i våras en studiecirkel inom projektets ram.

Cirkeln är högst livaktig och under den kommande hösten planerar radarparet Löfroth-Andersson att försöka få igång fler cirklar i Finspång, nu med deltagande även av andra handikapporganisationer. Reumatikertidningen besökte under försommaren Finspång för att närmare känna de båda cirkelledarna på pulsen.

Ordförande Bengt hämtar upp Reumatikertidningens utsände vid busstationen i Finspång och sedan bär det på slingrande väg vidare några mil genom ett försommarfagert östergyllen. Målet är det lilla samhället Igelfors där sekreterare "Metan" väntar med en superb lunch framdukad i trädgården till sitt hus. En intensiv, evigt pågående fågelsång och en glatt skällande collie får utgöra taffelmusiken under vår intervju över lunchbordet.

Entusiaster och entreprenörer
Bengt Löfroth och Metan Andersson är ett par sanna entusiaster och entreprenörer för sin sak och har

därmed lyckats dra på sig ganska många uppdrag. Förutom att sitta i styrelseledningen för Reumatikerföreningen Finspång fungerar Metan och Bengt som socialombud i föreningen och delar också på cirkelledarskapet i "Vägen till...". Båda har genomgått den speciella ämnesutbildning som tidigare anordnats i projektets regi.

– När vi kom i kontakt med "Vägen till..." och dess syfte och idéer kände vi direkt att det här är jätteviktigt. Kanske det mest angelägna som vi människor med en kronisk sjukdom kan ägna oss åt, nämligen att lära oss att ställa rimliga krav på sjukvården, säger Metan och Bengt.

Det var i mars de båda startade cirkeln som lockade tolv deltagare, samtliga medlemmar i den lokala reumatikerföreningen. I cirkeln ingår tre anhöriga och två av deltagarna arbetar inom sjukvården. Hittills har mötes- tiderna mest utnyttjats till att diskutera den krisdrabbade sjukvården i Finspång, som är det allt överskuggande problemet för alla kategorier patienter i kommunen. Men man har också hunnit med att penetrera ett häfte i det omfattande studiematerial som "Projektet Vägen till..." framställt. Deltagarna har också beretts möjlighet att framföra några angelägna önskemål och synpunkter när det gäller vården på det lokala planet.

Läkarna har sagt upp sig

– Diskussionerna har inledningsvis mest handlat om problemen inom primärvården i Finspång och patienternas situation i det sammanhanget, omtalar de båda cirkelledarna. Av femton läkartjänster har fyra varit vakantsatta under en längre tid. Nio av de elva läkare som finns har nyligen sagt upp sig p g a en långvarig och

– Att lära oss ställa krav på sjukvården är kanske det mest angelägna vi människor med kronisk sjukdom kan ägna oss åt, säger Margaret "Metan" Andersson och Bengt Löfroth, entusiastiska och driftiga företrädare för Reumatikerföreningen Finspång, tillika cirkelledare i "Vägen till..." verksamheten på hemorten.

infekterad konflikt med sjukvårdsledningen.

– Det kommer nog att dröja ett tag till innan vi diskuterat färdigt om den här situationen och mer kan börja ägna oss åt innehållet i studiematerialet, tror Bengt och Metan.

Vid en inledande "enkät" till cirkeldeltagarna framkom bland annat starka önskemål om att läkarna borde ägna mer tid åt patienterna, en ekvation som kanske blir svår att få ihop med tanke på att den lokala sjukvården går på kryckor. Bland övriga krav och önskemål som framförts, står

tillgång till en varmvattensbassäng i Finspång samt fler akuttider på Reumatologen i Norrköping högt upp på listan.

Patientrollen stärks

Cirkelverksamheten bedrivs i handikappföreningarnas lokal inne i centralorten samt i Metans charmiga hus i natursköna Igelfors. Hittills har man som sagt bara hunnit gå igenom ett häfte i studiematerialet och det allmänna omdömet har varit att materialet är både bra och viktigt. Någon annan utvärdering har naturligtvis inte kunnat göras i detta tidiga skede.

Men alla deltagare verkar vara ense om att studierna och diskussionerna gör att man stärks i sin patientroll och kan börja ställa krav på vården. Man anser allmänt att större kunskap ger större tydlighet, vilket i sin tur troligen ger en bättre respons vid möten med personal i vårdkedjan. De båda cirkelledarna har ett konkret och närliggande exempel på vikten av detta:

– Eftersom vi inte har någon specialistvård i Finspång, så måste patienter som så önskar få en remiss för att komma till en sådan. Här i Finspång är det av kostnads- eller prestigeskäl - vi vet inte vilket - lätt att fastna i primärvården och därmed svårt att komma vidare. Därför är det viktigt att som patient kunna vara tydlig och ställa krav på att bli remitterad till specialist.

Har mer än ett syfte

Det finns naturligtvis också en social aspekt på det här med studiecirklar.

– Det är trevligt att få träffa andra som sitter i samma båt och kanske har samma sjukdom. En fördel med en cirkel av den här typen är också att den har mer än ett syfte. Därför spelar

det inte så stor roll om vi någon gång skulle råka vara lite ineffektiva vad det gäller själva studierna. Då låter vi bara cirkeln pågå lite längre i stället, säger Metan och Bengt, som båda tycker det är viktigt att påpeka att de syften, tankar och idéer som präglar den pågående cirkelverksamheten måste hållas levande även efter det att cirkeln en gång är avslutad.

Reumatikerföreningen Finspång har ca etthundrafemtio medlemmar, vilket gör den till den största handikappföreningen på orten. Här finns alltså potential till fler cirklar inom ramen för "Vägen till..." och fler sådana aviseras också till hösten av Bengt Löfroth och Metan Andersson.

Vill bredda underlaget

– Men vi vill också försöka bredda underlaget ytterligare genom att via samarbetsorganet HSO få med människor även från de andra handikapporganisationerna i våra cirklar. Vi räknar också med att de som deltar i den här första cirkeln kommer att hjälpa oss på traven med detta genom att fungera som en slags ambassadörer och som ringar på vattnet sprida budskapet om det angelägna "Vägen till...".

Reumatikerföreningen Finspång vill nu försöka få till stånd en genomgripande diskussion kring sjukvårdssituationen i kommunen. Därför kommer man i september att bjuda in andra handikappföreningar, landstingspolitiker och sjukvårdspersonal till en stor debatt. Vilka som kommer att hålla i trådarna för det arrangemanget är inte särskilt svårt att räkna ut. Bengt Löfroth och Margaret "Metan" Andersson – ständigt på bettet – började redan i maj att dra upp riktlinjerna.

Text och bild: Lasse Sjöblom

Fakta om Vägen till...

Projektet som finansieras av Allmänna arvsfonden är ett nationellt samarbetsprojekt inom handikapporganisationen. Projektets målgrupp är i första hand människor med en kronisk sjukdom och deras anhöriga, men projektet vänder sig även till sjukvårdspersonal. Syftet är att stärka människors möten i vården. Genom ökad medvetenhet, kunskap och träning möjliggörs ett mer aktivt deltagande i vården. Initiativtagare är Reumatikerförbundet, Svenska Diabetesförbundet, Riksförbundet för Mag- och Tarmsjuka samt ABF. Grunden är studiecirklar med diskussion kring egna upplevelser samt grupparbete och självstudier.

Du som är intresserad av att delta i - eller rent av starta - en cirkel kan vända dig till ABF på din hemort. För övriga frågor kan du kontakta projektets medlemmar.

Projektledare:

Kerstin Wikmar,
Telefon 08 – 692 58 15
Fax 08 – 650 64 15
e-post:
kerstin.wikmar@reumatikerforbundet.org

Projektadministratör:

Marianne Hogman,
Telefon 08 – 692 58 41
Fax 08 – 650 64 15
e-post:
marianne.hogman@reumatikerforbundet.org

Delprojektledare:

Ulrika Jonsson
Telefon 08 – 692 58 00
Fax 08 – 650 64 15
e-post: ulrikajon@spray.se

Delprojektledare:

Ewa Ögren, Umeå
Telefon 090 – 13 53 50
Fax 090 – 12 40 85
e-post: ewa.ogren@ac.hso.se

Du kan också kontakta ABF-avdelningen på Din hemort och be dem hjälpa Dig.